

Luigi Lotto, V Cumissione Agricoltura: bàtoro sas paràulas crae pro torrare a fàghere mòere su settore. Multifuntzionalidade, enerzias rinnovàbiles, biodiversidade e distretos rurales agroalimentares de calidade.

Benit dae su pastoriu e dae sa massaria su cunsizeri rezionale Luigi Lotto, políticu de su Pd e cumponente se sa V Cumissione Agricoltura.

Orizinàriu de Biddamanna, una bidda de s'Ozastrea, fizu de massajos, diplomadu in Tàtari comente peritu agràriu, laureadu in agrària, pro 12 annos at traballadu comente tènicu in su Bancu de Sardinna. In antis at bintu su cuncursu in banca e a pustis est intradu de ruolu comente professore de sièntzias agràrias e tènicas de zestione aziendale in sas iscolas superiores. Comente impinnu políticu in sas istitutziones, est istadu pro annos assessore a sos Traballos Pùblicos in Tàtari ma sa bida sua est ligada a su sartu. Pro degh'annos est istadu finas presidente de una tzentrale de frùtora e ortalitzia.

Lotto narat in bàtoro paràulas crae, e in tres propostas de leze, sas potenzialidades chi galu sa massaria no at bogadu a craru e chi bisonzant pro la fàghere torrare a mòere.

Sa multifuntzionalidade ligada a s'agriturismu e a s'impreu de sa enerzias rennoàbiles in su settore agrìculu e agroalimentare. "Cun s'enerzia solare, tèrmica, fotovoltàica, dae s'eòlicu e dae sas biomassas si podent minimare sos consumos enerzèticos e sos custos pro sas aziendas agrìculas, e aumentare sos rèditos cun su "contu enèrzia". S'obietivu est de fàghere unu sistema de impiantios fotovoltàicos minores e mèdios de pònnere in sa boveda de unu capannone, de 20, 50 e 70 chilowatt, chi podant fàghere aumentare su rèditu de sos massajos. Subra custu amus fraigadu sa proposta".

Àtera chistione de importu est s'amparu e s'avaloramentu de sa biodiversidade pro favorèssere un'impreu sostenibile de sos benes e garantire sa tipitzidade de sos frutos de sa massaria.

"Oe semus galu a s'annu zero – contat Lotto cun amargura – est netzessàriu s'amparu, su mantenimentu e s'abaloramentu de sa biodiversidade, pessada comente bariedades locales de ratzas, de zenia agrària, zootècnica e forestale".

Ùrtimu elementu, non pro importàntzia, chi currispondet a sa de tres propostas de leze chi at comente primu firmatàriu Lotto, est de fraigare distretos rurales agroalimentares de calidade e bio distretos. "Unu mèdiu pro torrare a fàghere mòere sa crèschida econòmica de sos distretos rurales (cun s'azudu de sos entes locales) e firmare s'ispopulamentu de sas cussorzas de intro. Cheret a imparare a fàghere sistema. De importu mannu pro sa filiera agroalimentare – narat Lotto – sunt finas sas organizatziones de produtores e

cussas profesionales. Tocat de arribare a fraigare un'àndala virtudosa pro fàghere su preju, chi tenzat in contu totu sas partes de sa filiera. Oe balanzant totus, francu sos massajos e sos pastores, chi su bonu de sas bortas intròitant prus pagu de cussu chi ant gastadu. Creo chi tochet de arribare a fàghere unu preju craru e ladinu chi tenzat contu de sos custos e de sos bisonzos de totus”.

Sa Cumissione Agricoltura at cumintzadu s'àndala pro su reconnoschimentu dae parte de sa Comunidade Europea de sa cundizione de isvantazu chi diat dèpere èssere allargada a totu sas comunas de sa Sardinna, cunsiderende s'insularidade. Totu est mòiu pagu tempus a como a pustis chi ant postu s'impòsitu de s'Imu.

“Su problema de s'Imu est mannu pro sos massajos, ca sunt colados dae una situatzione in ue non pagaiant s'ici a unu pejoru mannu cunforme a bàtoro annos a como, siat pro sos terrinos agrìculos, siat pro sos dominàrios e pro sas istruturas chi bisonzat pro traballare (capannones, istallas, pararzos, etc.). Dae un'ala sa massaria depet fàghere sos contos cun unu nùmeru mannu de aziende chi sunt custringas a serrare e dae s'àtera arribat una norma chi agravat galu de prus sas cunditiones zai postas male, sena perunu torracontu pro sos bilàntzios de sas aziende.

Sas normas noas prevident iscontos pro chie est in zassos de serra o de monte o in tretos isvantazados. Ant fatu una leze cun sa cale si narat a sa Zunta de torrare a bìdere s'elencu de sas comunas. Dia èssere cuntentu – narat su politicu de su Pd – si resessiret a otènnere unu reconnoschimentu de isvantazu pro s'insularidade pro totu su territòriu rezionale ca custu diat èssere ùtile finas pro non pagare sos cuntributos unificados, ma ispero chi non fagant prus dannu chi non profetu”.

Unu de sos problemas bogados a craru dae sos assòtzios de categoria est chi sos bandos los ant fatos tropu a tardu, e non risponent a sos bisonzos de sos massajos ca non sunt cuncordados.

“Si fia istadu s'assessore a sa massaria – narat Lotto – mi dia èssere cunfrontadu semper cun sos assòtzios agrìculos e dia àere pedidu sa corresponsabilidade de sos sèberos. Pro su chi pertocat custa chistione s'assessoradu est in ritardu mannu amaniende sos bandos. In custa manera s'arriscat de fàghere sas cosas in presse e male. Sa Rezione in antis si pigat un'annu e mesu e a pustis daet petzi bìndighi dies pro presentare sa dimandas. Est pro custa resone chi medas non la fàghene nemancu sa dimanda. In prus medas bortas càpitat chi pro non pèrdere sos cuntributos, finas sos tempos pro fàghere sa òperas sunt curtzos”.

Sos custos de s'aba pro sa massaria in sos ùrtimos tempos nche sunt essidos in nues de chelu e a nche nde prànghere sunt semper sos massajos, custringtos a aguantare unu càrrigu tropu pesante in unu mamentu de crisi.

“In Sardinna tocat de cambiare sos Cunsòrzios de Bonìfica a manera chi traballent menzus. De totu sos cunsòrtzios chi bi sunt in Sardinna, unu ebia est aministradu dae dirizentes elèzidos dae massajos. Totu sos àteros, cumissariados, sunt in manos a sa rezione. Una situatzione chi non podet andare a dae in antis e chi at fatu aumentare su personale de sos consòrtzios. In prus ant issirrinidu cun tropu ritardu sos problemas chi pertocant su tantu de sos consumos reales de s'aba. In antis sa bona parte de sos consòrtzios no aiant contatores e custu fiat unu problema. Oe s'aba si pagat a metro cubu e non prus a ètaras comente si faghiat in antis. Cun sos contatores aziedales, chi càculant su consumu efetivu, si podet risparmiare, impreande sa micro abadura o sos impiantios a gùtiu.

Su problema beru – custu est su pàrrere meu personale narat Lotto – est chi su settore agriculu no est resessinde a superare sa crisi cumintzada dae meda tempus. Sa cosa curiosa chi capitat in Sardinna est chi sa retza est impreada pagu. Amus chentinas de ètaras de terrinu a ue arribat sa retza de s'aba e nde ponimus petzi unas cantas degginas de miza, cun custos de mantenimentu fissos chi non cambiant a segunda de s'impreu. Sos consòrtzios no ant duncas su torracontu netzessàriu pro sustènnere gastos addatos a s'istrutura issoro, e medas bortas ant ritardadu, cun neghe, sos pagamentios tantu chi b'at zente chi non pagat dae tres o bàtoro annos. E oe diventat belle impòssibile a fàghere pagare custos arretrados ca sa massaria est semper prus pòvera, sas aziedas non bi la faghent. Sas dificultades pertocant s'atividade produtiva chi non resessit a intrare in sos mercados e a cumpetere cun sos comporadores monopolistas, sa grandu distributzione, cun su resurtadu chi sa massaria est semper prus pòvera. Bastat de dimandare a sos rapresentantes e bendidores de mezos tènicos, contzimes, anti parassitàrios, pro s'abizare chi sunt minimadas sa gastas de produtos disponìbiles chi medas bortas depent èssere ordinadas apositamente cun custos artos meda. A pustis b'at sos produtos de massa chi sunt prus de sos nostros, cun tamata chi arribat dae sa Tzina, ispàragu dae su Tzile, iscartzofa dae totue. A sa massaria oe mancat s'organizatzione de unu sistema econòmicu, unu prozetu pro su tempus benidore craru e cun un'àndala de sighire”.